

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

30 вересня 2004 року

№29 (2682)

22 вересня поточного року НТУУ «КПІ» відвідав Перший секретар Посольства Південно-Африканської Республіки (ПАР) в Україні Франшуа Хентшел (на фото – другий справа). Ректор М.З. Згуровський, який у липні цього року відвідав ПАР і підписав Угоду про співробітництво у різних сферах між НТУУ «КПІ» та Університетом Преторії, визначив високий рівень забезпечення, оснащення лабораторій та організації навчальної

Відкрито лабораторію МАЙКРОСОФТ

Викладачі та студенти Київської політехніки першими в Україні мають можливість працювати у ліцензійному середовищі Майкрософт. НТУУ «КПІ» став першим вітчизняним навчальним закладом, де відкрито навчально-дос-

бюджетні гроші, так і за кошти спонсорів. НТУУ «КПІ» – визнаний лідер вищої освіти у сфері інформатизації навчального процесу. Тут діє УЦДО, де розробляються і втілюються вітчизняні освітні програми, запроваджено післядипломну освіту; багато новацій у вищій освіті перед впровад-

лдіттю лабораторію цієї фірми. Вона діятиме на базі ФІОТу.

Головним завданням лабораторії є проведення навчання та тренінгів з програмних продуктів фірми «Майкрософт» для співробітників та студентів НТУУ «КПІ», інших навчальних закладів України. Робота вестиметься за спеціальними Академічними програмами, розробленими компанією. Тут також проходять курси комп'ютерної підготовки вчителів загальноосвітніх шкіл Києва та області. Центр видаватиме сертифікати фірми «Майкрософт» з різних курсів та навчальних продуктів, вирішуватиме питання використання ліцензійних програм у навчальному процесі.

З нагоди відкриття лабораторії зібрався провідні вчені в галузі інформатики, студенти, представники держструктур та бізнесу, представники ЗМІ.

Відкриваючи зустріч, ректор університету академік НАН України М.З. Згуровський наголосив: завдяки можливостям запропонованих до вивчення і дослідження програм політехніки домінуватимуть на ринку праці.

Міністр освіти України В.Г. Кремень розповів про стан інформатизації освіти: до кінця цього року 70% усіх середніх шкіл України матимуть комп'ютерні класи, облаштовані як за

вченням по Україні спочатку знаходили втілення і доопрацювання в стінах НТУУ «КПІ».

Генеральний директор компанії «Майкрософт-Україна» Валерій Лановенко розповів про співпрацю: за якість сучасної освіти несуть відповідальність державні інституції та приватний бізнес. Компанія «Майкрософт» постійно бере участь в освітніх та соціальних проектах. Керівництво компанії довірило співробітникам університету «КПІ» працювати на обладнанні, поставленому фірмою, та з її програмними продуктами. Планується і надалі розширювати співробітництво, оновлювати матеріально-технічну базу, надавати для вивчення і дослідження нові програми.

Декан ФІОТу проф. О.А. Павлов почувався іменинником, адже сам факт відкриття лабораторії засвідчує довіру іноземних партнерів до якості підготовки фахівців та наукового потенціалу педагогічних кадрів на факультеті. Він з гордістю познайомив присутніх з магістром кафедри ТК Павлом Ніколіним, який отримав перший сертифікат користувача ліцензійного програмного забезпечення Майкрософт. З часом й інші студенти оволодіють новітніми напрацюваннями в галузі ІТ-технологій, знайдуть застосування своїм знанням у різних галузях національної економіки.

Н.Вдовенко

Продовження співпраці

роботи в цьому університеті. Він зазначив також, що наразі відповідні факультети, інститути, окремі вчені НТУУ «КПІ» напрацьовують конкретні пропозиції щодо тематики співпраці з колегами Університету Преторії, та підкреслив, що НТУУ «КПІ» може бути платформою для організації співпраці міжнародних закладів України з партнерами в Південно-Африканській Республіці.

Керівник управління міжнародних зв'язків НТУУ «КПІ» проф. Б.А. Циганок проінформував високого гостя про структуру НТУУ «КПІ», розвиток міжнародних відносин та практичні кроки реалізації Угоди про співробітництво, підписаної ректорами обох університетів, провів коротку екскурсію для гостя.

Високий гість висловив задоволення візитом, готовність сприяти розвитку співробітництва між НТУУ «КПІ» та Університетом Преторії й іншими партнерами в ПАР.

Інф. «КПІ»

Дарунок Почесного доктора НТУУ «КПІ»

13 вересня 2004 р. до НТУУ «КПІ» завітав Президент Австрійської академії наук професор Г.Манг, який відвідує наш університет вже вдруге. Перший візит професора відбувся у лютому 2004 року з нагоди вручення йому мантиї і диплома Почесного доктора НТУУ «КПІ».

Цього разу професора Герберта Манга та президента австрійсько-українського інституту науки та технологій доктора Степана Москалюка зустрічали ректор НТУУ «КПІ» академік НАН України М.З. Згуровський, перший проректор член-кореспондент НАН України Ю.І.Якименко, проректор з міжнародних зв'язків професор С.І.Сидоренко, начальник управління з міжнародних зв'язків професор Б.А.Циганок, Генеральний директор технопарку «Київська політехніка» В.С.Камаєв.

Під час зустрічі професор Г.Манг передав ректору М.З.Згуровському дарунок для науково-технічної бібліотеки НТУУ «КПІ» – 50 примірників перекладної російською мовою монографії видатного австрійського фізика В.Тірінга «Курс математической і теоретической фізики».

Ця книга була видана у серії монографій «Методи математичного моделювання» і знайомить читача з сучасним математичним апаратом та основами математичної і теоретичної фізики. Це видання було здійснене за фінансової підтримки Федерального міністерства освіти, науки і культури у Відні.

Разом з цим виданням було передано також 100 примірників іншої наукової та навчальної літератури.

Інф. «КПІ»

ПІДСУМКИ ПРИЙОМУ НА ПЕРШІЙ КУРС

Пам'ять ще зберігає яскраве свято з нагоди посвячення у першопкурники, що відбулося на початку навчального року. А сьогодні ми розмовляємо з першим проректором НТУУ «КПІ» чл.-кор. НАН України Ю.І.Якименком про підсумки прийому студентів на перший курс.

– Чи змінювався план набору студентів до нашого університету в останні роки?

– Протягом останніх років план набору до університету на денну форму навчання збільшувався за рахунок розширення спектру спеціальностей та структурних змін. Так, у 1998 році набір на 1 курс складав 4705 студентів на 22 факультетах та в 3 інститутах, у 1999 та 2000 роках відповідно – 4806 та 4828 студентів на 20 факультетах та в 5 інститутах, у

2001 та 2002 роках план набору склав відповідно 4955 та 4958 студентів на 20 факультетах та в 6 інститутах, у 2003 році – 5050 студентів і у 2004 році – 5097 студентів.

– Як було організовано перевірку знань абітурієнтів?

– Прийом на 1 курс університету, як і в минулому році, було здійснено за схемою, коли функції перевірки знань (тестування) і зарахування (за отриманими сертифікатами) було розподілено між центром тестування і моніторингу знань та приймальною комісією.

Вступні випробування на всі технічні спеціальності в цьому році проводились у формі комплексного тестування (математика + фізика) та тестування (українська мова та література).

За принципами організації робота центру тестування є прозорою та об'єктивною, захищеною від будь-яких зовнішніх впливів. Зрозуміло, що є моменти, які належить вдосконалити, але досвід роботи засвідчив життєздатність центру.

Крім цього, у поточному році, на відміну від попередніх, випускники системи доуніверситетської підготовки (СДП) могли подавати заяви та враховувати результати атестаційних випускних випробувань на п'ять факультетів. Це дозволило більшості добре підготовлених витримати конкурс на чотири інші факультети, якщо там проходив бал був нижчий, і в результаті не залишитися поза університетом.

– Яким був конкурс для вступників? Які факультети користувалися найбільшою популярністю?

– Конкурс за поданими заявами у попередні роки змінювався у межах 1,7-2,1 особи на місце. У цьому році цей показник становив 1,92.

Найбільшою популярністю, виходячи з конкурсу за поданими заявами, користуються такі спеціальності: переклад (англ. мова), ФЛ – 8,63; видавнича справа та редагування, ВПФ – 5,96; економіка підприємства, ФММ – 5,44; соціальна робота, ФС – 3,72; захист інформації в комп'ютерних системах та мережах, ФТІ – 3,36.

– Які спеціальності найменше зацікавили абітурієнтів?

– Необхідно приділити увагу прийому на такі спеціальності (конкурс за поданими заявами менше одиниці): поліграфічні машини і автоматизовані

Закінчення на 2-й стор. ➤

ВІТАЄМО

Ректора НТУУ «КПІ» академіка НАН України Михайла Захаровича Згуровського та першого проректора університету чл.-кор. НАН України Юрія Івановича Якименка з нагородженням Почесними грамотами Верховної Ради України за особливі заслуги перед українським народом.

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1 Відкрито лабораторію Майкрософт

Продовження співпраці з ПАР

Дарунок Почесного доктора

1 Підсумки прийому-2004

2 Світові скарбниці знань

3 До 70-річчя Інституту електрозварювання ім.Є.О.Патона

4 Дні науки

Новини ТСОУ

Інтерклуб подорожує

Спортивне орієнтування

Увага, конкурс!

Тадеуш Немединський

Складова успіху

14 вересня 2004 року провідний експерт Асоціації технічних товариств Польщі Тадеуш Немединський прочитав лекцію для студентів I, III та IV курсів факультету менеджменту та маркетингу на тему "Інноваційні моделі розвитку бізнесу".

Тадеуш Немединський прибув до НТУУ "КПІ" на запрошення Генерального директора технопарку "Київська політехніка" В.С.Камасва. Лекція мала неабиякий інтерес у студентів. На пропозицію В.С.Камасва із числа присутніх на лекції студентів було створено ініціативну групу для продовження контактів з польськими фахівцями.

Студенти – майбутні менеджери, маркетологи – щиро дякували завідувачу кафедри економіки та підприємництва доценту П.В.Крушу, доценту тієї ж кафедри Т.С.Шевченко, заступнику декана ФММ доценту С.В.Войтку за надану можливість ближче ознайомитися з новітніми принципами організації бізнесу.

В.Янковий

ПІДСУМКИ ПРИЙОМУ...

Закінчення. Початок на 1-й стор.

комплекси, ВПФ – 0,62; розробка родовищ корисних копалин, ІЕЕ – 0,72; виробництво електронних засобів, ФЕЛ – 0,72; технології та засоби телекомунікацій, ІТС – 0,78; електричні машини та апарати, ФЕА – 0,86.

– Як завжди, пільговики мали певні квоти при вступі?

– Більш повна характеристика конкурсної ситуації може бути надана з урахуванням місць пільгового прийому. Це місця, на які зараховуються за співбесідою випускники системи доуніверситетської підготовки, медалісти шкіл, випускники вищих навчальних закладів І-ІІ рівнів акредитації, які отримали дипломи з відзнакою та інші категорії вступників, передбачені правилами прийому до університету. Квота цих місць становить протягом останніх років не менше 60%, а в цьому році перевищує цей показник і дорівнює приблизно 85%. Це є виправданим, про що свідчить аналіз відрухувань з І курсу університету за підсумками першого семестру. Так, у середньому відрухуються: до 4% першокурсників, що були зараховані за категорією СДП, до 7% медалістів та 11% – з тих, хто вступав на загальних підставах. Тому університет постійно розширює базу доуніверситетської підготовки, що проявляється у поступовому зростанні чисельності слухачів СДП та постійному підвищенні рівня вимог до них. Так, у 1998 та 1999 роках у списку допущених до атестаційних випускних випробувань було щорічно близько 5 тис. слухачів СДП, а у 2000-2004 роках – близько 7 тис. За результатами вступних випробувань кількість випускників СДП серед зарахованих на денну форму навчання у 2004 році становить близько 80%.

– Тож з урахуванням пільгового прийому реальний конкурс становив...

– За винятком місць, виділених для пільгового зарахування, реальний конкурс на останній день прийому заяв на денну форму навчання складав 3,17 особи на місце.

Серед факультетів університету найвищий реальний конкурс був: на факультеті соціології (17,56), інформатики та обчислювальної техніки (8,08), менеджменту та маркетингу (7,92). Конкурсний показник для інститутів становив: ІПСА – 6,00; ІТС – 5,06; ФТІ – 4,90; ММІ – 2,78; ІЕЕ – 2,35.

На жодному з факультетів конкурс не був нижчий ніж 1,21. У порівнянні з попередніми роками помітно вирівнявся конкурс на більшості факультетів та в інститутах університету.

Активна профорієнтаційна робота, цілеспрямована агітація у школах та містах – потенційних споживачах спеціалістів, використання навчальних комплексів – все це і дало такі вагомні результати.

Показниками якісного складу абітурієнтів і зарахованих студентів є кількість сільської молоді та медалістів. Кількість заяв і зарахованих від цих осіб в останні роки змінюється повільно і суттєво на якісний склад студентів не впливає.

– Як розподілилися місця між державною і контрактною, очною і заочною формами навчання?

– Стосовно форми навчання без відриву від виробництва, то за останні 5 років кількість місць за державним фінансуванням майже незмінна. Так, план державного фінансування у 1998 році – 432 особи, у 1999 та 2000 роках –

440 осіб, у 2001 році – 428 осіб, у 2002 році – 420 осіб, у 2003 році – 427 осіб, а у 2004 році – 432 особи на 18 факультетах та в 2 інститутах.

Динаміка конкурсної ситуації на форму навчання без відриву від виробництва за останні роки така: 1998 р. – 2,3 особи на місце, 1999 р. – 2,7; у 2000 р. – 2,4; у 2001 р. – 1,95; у 2002 р. – 1,64; у 2003 – 1,36; а у 2004 році – 1,41. При цьому слід відзначити тенденцію до збільшення кількості абітурієнтів, що працюють за фахом або закінчили технікуми і бажають отримати вищу освіту.

Щодо кількості студентів-контрактників, то у цьому році зараховано вже майже 670 студентів на денну та 300 на заочну форму навчання, що є досить високим показником.

– Які труднощі виникали в роботі прийомної (відбіркових) комісії?

– Крім великої кількості абітурієнтів, роботу з прийомом на перший курс університету додатково ускладнили:

– надзвичайно напружений розклад вступних іспитів (як за часом, так і за змістом). Так, у 2004 році до номенклатури вступних іспитів входило понад 20 іспитів. Загалом організовано і проведено близько 100 000 людино-іспитів;

– організаційно-технічні проблеми, пов'язані з удосконаленням програмного забезпечення системи "Приймальна комісія".

Взагалі у поточному році було зареєстровано майже 11 тис. заяв (з них понад 8,5 тис. заяв на денну бюджетну форму навчання).

– Уже можна говорити про заходи щодо покращання організації набору в наступному році?

– Виходячи з проведеного аналізу, до завдань і заходів щодо удосконалення прийому на перший курс можна віднести:

– необхідність посилення зв'язків зі школами, ліцеями та вищими навчальними закладами освіти І та ІІ рівнів акредитації з метою пропаганди інженерних знань шляхом покращання роботи філії ІДП, навчально-науково-виробничих комплексів тощо;

– розвиток та інтеграцію системи доуніверситетської підготовки, удосконалення її навчальних планів, організації прийому і навчання, інтеграцію навчальних планів по системі школа – ліцей – коледж – університет;

– проведення оцінки знань вступників і відбір кращих абітурієнтів на стадії навчання в системі доуніверситетської підготовки і за результатами профільних олімпіад;

– збереження кількості і номенклатури спеціальностей і спеціалізацій, відкриття нових та їх динамічну зміну на майбутнє.

– Перефразовуючи відому істину, що підсумки підводять восени, як Ви оцінюєте цьогорічну роботу з прийомом студентів на перший курс?

– В цілому робота була успішною. Необхідно відзначити плідну, чітку роботу прийомної комісії, відбіркових та експертних комісій з усіх предметів та деканатів факультетів й інститутів, які забезпечили виконання плану набору і гідне поповнення студентського колективу.

Окрема подяка співробітникам Центру тестування і моніторингу знань на чолі з Мельником Валерієм Сергійовичем та складу секретаріату і відповідальному секретарю прийомної комісії Можаровському Валерію Миколайовичу.

Спілкувалася Н.Слизарова

30 ВЕРЕСНЯ – ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ БІБЛІОТЕК

Бібліотека – не тільки неодмінний атрибут будь-якого навчального закладу, але й одне з найцінніших надбань нашої цивілізації. З сивої давнини книга була предметом особливої гордості її власника, надавала йому певного статусу – купувати і замовляти (переписувати) книжки могли тільки заможні люди. Перші бібліотеки, як відомо, створювалися при дворах королів, князів, вельмож, при монастирях, храмах тощо. З появою книгодрукування книга стає доступною для народу, а відповідальність за збирання і зберігання писемної спадщини бере на себе держава.

Сьогодні національні бібліотеки продовжують виконувати традиційні функції, які їм притаманні не одне сто-

31 січня 2000 року Національний банк Білорусі ввів в обіг розрахункові білети НББ зразка 2000 року. На лицьовій стороні банкноти достоїнством 10 рублів зображено нині діюче приміщення Національної бібліотеки Білорусі в Мінську.

Щодо України, то на сьогодні у нас існує три бібліотеки, які мають статус національних: Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського, Національна парламентська бібліотека та Національна бібліотека України для дітей.

Нижче ми наводимо дані про 10 найбільших національних бібліотек світу, куди входить і найпотужніша серед українських бібліотек – Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського.

НАЙБІЛЬШІ НАЦІОНАЛЬНІ БІБЛІОТЕКИ СВІТУ

Бібліотека конгресу США

Заснована у 1800 році. Фонд – 115,7 млн. одиниць зберігання, із них книг – понад 26 млн. примірників.

Щорічна видача документів – 2 млн. Щорічні відвідування – понад 1 млн.

22 читальні зали.
<http://www.loc.gov>
<http://catalog.loc.gov>

Національна бібліотека Британії (Британського музею)

Заснована у 1753 році. Фонд книг – більше 18 млн. примірників, окрім цього – 33 млн. патентів, 8 млн. поштових

Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського

СВІТОВІ СКАРБНИЦІ ЗНАНЬ

марок та інші колекції.

Щорічна видача документів – понад 1 млн.

Щорічні відвідування – понад 500 тисяч.

Місць в читальних залах – 1176.
<http://www.bl.uk>

Російська державна бібліотека в Москві

Заснована у 1828 році.

Книжковий фонд – 43 млн. одиниць зберігання.

Щорічні надходження – 350 тисяч документів.

Щорічні відвідування – 1,6 млн. Щорічна видача документів – 6,3 млн.

Читальних залів – 22. Місць в читальних залах – 2074.

Відкрита постійна електронна бібліотека.
<http://www.rsl.ru>
<http://orsl.rsl.ru>

Російська національна бібліотека в Санкт-Петербурзі

Заснована у 1795 році. Книжковий фонд становить 33 млн. одиниць зберігання.

Щорічні відвідування – 1,5 млн. 20 читальних залів на 2500 місць.
<http://www.nlr.ru>

Російська національна бібліотека в Санкт-Петербурзі

Національна бібліотека Китаю

Заснована у 1909 році. Книжковий фонд становить понад 20 млн. примірників.

Щорічний приріст фондів – 500-600 тисяч. Щорічні відвідування – 7 тисяч. 33 читальні зали на 3000 місць.
<http://www.nlc.gov.cn>

Німецька національна бібліотека

Це створений у 1990 році конгломерат, до складу якого увійшли: Німецька бібліотека в Лейпцигу (заснована у 1912 р.);

Німецька бібліотека у Франкфурті-на-Майні (заснована у 1945 р.);

Німецький музичний архів (заснований у 1970 р.).

Об'єднаний фонд становить 20 млн. примірників.

Загальна книговидача на рік – 1,5 млн. документів.

Загальна кількість місць в читальних залах – 805.
<http://www.ddb.de>

Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського

Заснована у 1918 році. Книжковий фонд – 14 млн. примірників.

Щорічні надходження – 170-175 тисяч на всіх видах носіїв інформації. Книговидача – 3,9-4 млн. документів.

Щорічні відвідування – 840000. Місць в читальних залах – 950.
<http://www.nbu.gov.ua>

Національна бібліотека Франції

Заснована у 1480 році. Фонд – 13 млн. одиниць зберігання.

Річні надходження: придбання, дарунки, обміни: 75 343 прим.; обов'язковий екземпляр: 53 155 назв.

Відвідування на рік – понад 1 млн. Місць в читальних залах: 1700 місць для широкої публіки, 1900 місць для науковців.
<http://www.bnf.fr>

Національна парламентська бібліотека Японії

Заснована у 1949 році. Фонд – 12 млн. документів. 16 читальних залів на 1150 місць.
<http://www.ndl.go.jp>

Національна бібліотека Китаю

І для порівняння наведемо дані про нашу бібліотеку.

Науково-технічна бібліотека ім. Г.І.Денисенка НТУУ "КПІ"

Заснована у 1898 році. Фонд – близько 3 млн. примірників.

Щорічні надходження – 40-50 тисяч. Річна книговидача – 1,65 млн. Річні відвідування – 854310.

Читальних залів – 15. Місць у читальних залах – 1500.
<http://www.library.ntu-kpi.kiev.ua>

Окремо хотілося б сказати про знамениту Олександрійську бібліотеку в Єгипті. Свого часу вона вважалася одним із семи чудес світу, яке загинуло 1600 років тому. Нещодавно вона відкрилася після 20-річних відновлювальних робіт. Ідея відновлення Олександрійської бібліотеки належить ЮНЕСКО. Вартість проекту становила 172 млн. доларів США.

Спонсорами стали нафтові монархи Перської затоки, а також Греція, Норвегія, Японія. Багато країн жертвували до фонду бібліотеки безцінні книги.

Площа бібліотеки – 40 тис. кв. м; у ній, крім читальних залів на 2 тис. місць і книгозховищ, розрахованих на 8 млн. томів і 10 тис. давніх манускриптів, є великий конференц-центр, лабораторія для проведення реставраційних робіт, виставковий галереї, три музеї та науково-дослідний відділ. Вражає вишуканий оригінальний дизайн бібліотеки.

Олександрійська бібліотека не має на меті зібрати всі книги світу, вона прагне створити атмосферу строгої науковості і відкритості для всіх, це місце зустрічі світових культур і придбання універсальних знань.

Однією з головних цілей проекту є також створення міжнародної електронної бібліотеки, що відкриє можливість за допомогою Інтернету відвідати найдавнішу бібліотеку світу.

В.Г. Дригайло,
директор НТБ НТУУ "КПІ"

В.М. Волинець,
заступник директора

Інституту електрозварювання ім. Є.О.Патона – 70!

От де, люди, наша слава – слава України! Саме такими словами великого поета можна охарактеризувати враження, яке залишилося в учасників урочистого засідання з нагоди 70-річчя Інституту електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України, що проходило 17 вересня на базі нашого університету. За свою багаторічну

– ЦКМ НТУУ “КПІ”: і гості почувалися як удома, і господарі радо вшановували добрих друзів і соратників.

Ювілярів вітали поважні гості. Голова Верховної Ради України В.М.Литвин відзначив, що місце України в світі визначається, зокрема, досягненнями ІЕЗ. А знаменитий патонівський шов простягнувся довжи-

пах свого розвитку сягав вершин наукового пошуку: від зварювання металів – до зварювання живих тканин, від зварювання на землі – до зварювання в космосі. Міністр високо оцінив заслуги директора ІЕЗ президента НАН України академіка Б.Є.Патона як відомого науковця, громадського діяча – людини світу і видатної особистості. На прикладі таких сподвижників повинні творити своє життя молоді громадяни, наголосив він.

Перший віце-президент НАН України академік А.П.Шпак з гордістю назвав ІЕЗ кращим, що є в системі НАН України і українській науці.

На думку заступника голови КМДА В.А.Кир’яна, значення ІЕЗ для міського життя і міського господарства є безцінним. Суцільнозварний міст ім. Є.О.Патона через Дніпро експлуатується вже 50 років, пропускаючи щодня 80 тис. автомобілів. Та й різні служби міста постійно користуються напрацюваннями ІЕЗ.

Учасники урочистостей біля пам’ятника Є.О.Патону

Патонівців вітає Голова Верховної Ради України В.М.Литвин

історію Інститут пройшов славний шлях. Сьогодні – це колектив однодумців, який росте і розвивається – примножує успіхи Патонівської наукової школи, що мають світове значення. Історія ІЕЗ та КПІ тісно переплелася – в Київській політехніці багато років працював засновник Інституту Є.О.Патон, тут знайшли втілення його ідеї, в Політехнічному навчальній “головній зварювальній” – директор ІЕЗ академік Б.Є.Патон, в НТУУ “КПІ” готують фахівців для Інституту, виконують спільні розробки, на базі ІЕЗ проходять навчання та практику студенти-політехніки. Тож щільним логічним видається місце проведення урочистостей

ноу в житті кількох поколінь прославленої родини Патонів.

Перший віце-прем’єр-міністр України М.Я.Азаров пишається вітчизняними науковими школами, зокрема, електрозварювання. Він побажав ювілярам примножувати свій авторитет.

Міністр освіти України В.Г.Кремень вважає, що святкові заходи з нагоди ювілею ІЕЗ – то свято не лише українського народу – подія світового рівня. Адже Інститут на всіх ета-

На передньому плані – Б.Є.Патон і двічі Герой Радянського Союзу льотчик-космонавт СРСР О.А.Леонов

ІЕЗ ім. Є.О.Патона: віхи історії

1934 – Інститут електрозварювання було засновано з ініціативи академіка Євгена Оскаровича Патона, який очолював Інститут до 1953 р.

1939 – розроблено технологію автоматичного зварювання під флюсом, зварювальні флюси і головки для автоматичного зварювання.

1940 – опубліковано першу монографію з автоматичного зварювання під флюсом, написану академіком Є.О.Патоном.

1941 – розроблено технологію автоматичного зварювання під флюсом броньових сталей. Це був початок швидкісного автоматичного зварювання танків.

1942 – зроблено перший у світі суцільнозварний танк, виготовлений за методом автоматичного зварювання під флюсом. Завдяки високошвидкісному автоматичному зварюванню в СРСР під час Другої світової війни було випущено більше танків, ніж у всіх інших країнах, що воювали, разом узятих.

1944 – запропоновано технологію виготовлення великолистових конструкцій методом рулонування з використанням зварювання під флюсом. Завдяки застосуванню цього методу всі зруйновані під час війни нафтові резервуари було відновлено протягом дуже короткого часу.

1947–1949 – розроблено технологію багатодугового швидкісного зварювання труб, що мали великий діаметр.

1949 – виконано автоматичне зварювання вертикальних і горизонтальних швів кожуха доменної печі за технологією, розробленою у 1948 р.

1952 – винайдено електрошлаковий переплав (ЕШП) сталі. Покладено початок електрошлаковим технологіям. Розроблено установку для контактного зварювання з кільцевим трансформатором. Також розроблено дугове зварювання у середовищі вуглекислого газу у співробітництві з московським ЦНДІ технології машинобудування, яке дозволило механізувати виробництво сталевих конструкцій у суднобудуванні, тонколистових металевих конструкцій в автомобільній промисловості тощо.

1953 – введено в дію найбільший у Європі суцільнозварний міст ім. Є.О. Патона через Дніпро в м. Києві, 98% усіх швів якого, включаючи вертикальні, було виконано за допомогою автоматичного зварювання під флюсом.

1956 – створено дослідно-промислово установку для електрошлакового переплаву.

1957 – плазмодуговий переплав відкрив новий напрям у спецелектротехнології.

1958 – створено установку для безперервного контактної стикового зварювання

тонкостінних труб і рейок, систему устаткування, що базується на рейкозварювальній машині типу К-900, для зварювання довгих рейок, а також картер потужного дизеля для локомотива, виготовлений за допомогою контактної стикового зварювання.

З середини 60-х рр. Інститут займається проблемами застосування вибуху для зварювання і споріднених технологій.

1963 – Інститут проводить дослідження в галузі зварювання у космічному просторі.

1965 – розроблено плазмодугове зварювання на змінному струмі та імпульсне мікроплазмове зварювання. Ці процеси було використано для зварювання алюмінієвих корпусів.

1966 – створено внутрішньотрубну машину для контактної стикового автоматичного зварювання труб з великим діаметром.

1967 – плазмодугове зварювання на змінному струмі було застосовано для зварювання зовнішніх алюмінієвих баків космічних ракет.

1969 – розроблений спосіб «мокрого» механізованого підводного зварювання було застосовано для зварювання трубопроводу високого тиску на глибині 10 м на дні Дніпра в Дніпропетровську. У 1970–1990 р. дану технологію було розвинуто і використано для ремонту корпусів суден на плаву, будівництва морських естакад, портових споруд і морських бурових платформ. В умовах космічного вакууму і невагомості виконано зварювання нержавіючих сталей і титанових сплавів за допомогою установки «ВУЛКАН», змонтованої на космічному кораблі «Союз-6».

1979 – на борту орбітальної станції «Салют-6» було випробувано установку «ВИПАРНИК» з метою дослідження термічного випаровування і конденсації матеріалів у космосі. Доведено можливість наплавлення тонкоплівкових покриттів в умовах орбітального польоту.

1984 – зварювання, різання, паяння, напилювання у відкритому космосі за допомогою універсального електронно-променевого інструмента.

У 1980–1990 – розроблено зварні трансформовані конструкції, що розгортаються у відкритому космосі.

Сьогодні інститут являє собою науково-технічний комплекс, куди входять дослідне конструкторсько-технологічне бюро, експериментальне виробництво, три дослідних заводи, низка інженерних центрів. В його підрозділах працює близько 3500 осіб, із них власне в інституті – 1700 осіб. Науковий потенціал інституту складають 300 наукових співробітників, серед яких 8 академіків і 6 членів-кореспондентів, 72 доктора наук і понад 200 кандидатів наук.

За матеріалами сайту paton.kiev.ua

Ректор КНУ Герой України В.В.Скопенко побажав ювілярам і надалі працювати так, щоб линула слава по світу.

Ректор НТУУ “КПІ” академік НАНУ М.З.Згуровський широко розповів, що університет пишається однією із своїх гілок – весвітньо відомим ІЕЗ ім. Є.О.Патона. Співпраця КПІ з Інститутом давня і плідна. Ще працюючи в КПІ, професор Є.О.Патон виконав свої найважливіші праці у галузі мостобудування. Свого часу Б.Є.Патон закінчив КПІ, тут успішно працюють наукові школи, започатковані батьком і сином Патонами. Тож не дивно, що більшість співробітників ІЕЗ – випускники КПІ. Ректор і надалі сподівається на співробітництво і спільну підготовку сучасних фахівців.

Ювілярів привітали і самодіяльні аматори – студенти ЗФ – майбутні спеціалісти зварювальної галузі. Тепло зустрінуті присутніми, вони вико-

нали мініатюри з історії інституту та свого факультету, завершивши виступ гімном зварювальників, який самі створили. А ще, кращим студентам ЗФ було довірено покласти квіти до пам’ятника Є.О.Патону, що на території університету.

Концертна програма за участю українських і російських виконавців була дуже цікавою, високого художнього рівня. Глядачі щиро аплодували Ансамблю пісні і танцю МЗС України, прославленим тенором української опери, акордеоністу І.Завадському, кіноактору О.Філіпенку, співакові С.Захарову, дитячому танцювальному ансамблю та іншим артистам. Розходилися патонівці пізно ввечері, з ностальгією згадуючи минуле, налаштовані на нові трудові й наукові звернення.

Н.Вдовенко
Фото О. Супруна

Підготовка фахівців за напрямом “Зварювання” в Україні розпочалася у 1928 році в Київському політехнічному інституті за ініціативи видатного вченого академіка Євгена Оскаровича Патона. З тих часів і понині наш університет готує наукові та інженерні кадри для Інституту електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України, через що майже 80% співробітників ІЕЗ – випускники зварювальної кафедри НТУУ “КПІ”.

З метою забезпечення більш плідної спільної наукової і навчальної роботи з підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації спеціалістів зварювального виробництва

жання у зварюванні”. Кожного року 30-35 студентів шостого курсу проходять переддипломну практику у відділах і інженерних центрах ІЕЗ. Результати їх роботи відображено в дипломних проектах і роботах випускників зварювального факультету. Традиційно головами ДЕК на кафедрах факультету були провідні

вчені в галузі зварювання – співробітники ІЕЗ. Це канд. техн. наук В.Є. Патон, академік НАН України доктор техн. наук К.А. Ющенко, доктор техн. наук В.Ф. Мошкін, доктор техн. наук Ю.Я. Грещук, доктор техн. наук В.Т. Череднічок і багато інших. Протягом багатьох років співробітники ІЕЗ працювали як штатні сумісники на кафедрах факультету.

Співробітництво зварювального факультету НТУУ “КПІ” і ІЕЗ ім. Є.О. Патона не обмежується підготовкою наукових і інженерних кадрів. Співробітники факультету, використовуючи потенціал наукових шкіл, ведуть спільно з ІЕЗ ґрунтовні наукові дослідження у таких напрямках, як технічна діагностика і контроль якості, інженерія поверхні, розробка зварювальних матеріалів, магнітні методи керування процесами зварювання і багато інших. Результати цих робіт періодично висвітлюються в провідних фахових виданнях. З 2003 року в рамках наукового співробітництва на факультеті виконується держбюджетна тема “Стабілізація і поточний контроль якості швів при дуговому підводному зварюванні трубопроводів”. На наукових семінарах факультету розглядаються кваліфікаційні роботи співробітників ІЕЗ. У свою чергу, дисертаційні роботи наших співробітників обов’язково розглядаються в ІЕЗ.

В останній час існує тенденція зростання промислового виробництва в Україні. В цих умовах є гостра потреба у висококваліфікованих фахівцях у галузі зварювання, в розробці високоєфективних зварювальних технологій. Розв’язання цих задач вимагає подальшого плідного співробітництва між НТУУ “КПІ” і ІЕЗ ім. Є.О. Патона за всіма напрямками.

С.К.Фолічов, декан ЗФ, професор
Фото В.Є. Пономарьова

ІЕЗ – ЗФ: плідна співпраця

У лабораторії зварювання тиском

усіх рівнів у 1977 році на базі НТУУ “КПІ” та ІЕЗ ім. Є.О. Патона організовано Учбовий центр зварювання, в роботі якого взяли участь найвидатніші вчені в галузі зварювання.

Проблемами підготовки висококваліфікованих спеціалістів у галузі зварювання опікується директор ІЕЗ ім. Є.О.Патона президент НАН України академік Б.Є. Патон. За його ініціативи, для надання можливості студентам зварювального факультету НТУУ “КПІ” поглиблено вивчати прогресивні способи зварювання з використанням найсучаснішого обладнання, на зварювальному факультеті НТУУ “КПІ” організовано Кафедру цільової підготовки, яку очолює завідувач відділом ІЕЗ член – кореспондент НАН України Г.М. Григоренко. На базі цієї кафедри, розміщеної у приміщеннях ІЕЗ, студенти факультету виконують широкий спектр лабораторних і практичних занять. Для студентів магістерської підготовки співробітники кафедри викладають профільючий нормативний курс “Експериментальні методи дослід-

У НАШИХ ПАРТНЕРІВ

Дні науки

10-11 жовтня 2004 року проходять дні науки в університеті м. Зелена Гура (Польща) під почесним патронатом Міністра науки й інформатизації Польщі, а також Маршала Любуського воєводства та Президента Зеленої Гури.

За ідеєю організаторів то має бути свято науки, яке проводитиметься у форматі широкодоступного фестивалю. Метою свята є популяризація науки, надання можливості кожному поспілкуватися з ученими. Учасниками свята науки будуть діти, і студенти, і люди старшого віку – мешканці м. Зелена Гура та регіону.

У культурній програмі свята передбачено виступи естрадних колективів, хору та танцювальних груп.

За програмою свята заплановано також проведення міждисциплінарних дискусій, виступів наукових доповідей, демонстрація в лабораторіях наукових експериментів.

Инф. "КП"

Наші у Львові

Одним із приємних та пізнавальних заходів, що їх організовує "Інтерклуб", є екскурсії. Найцікавішими у минулому семестрі були травневі екскурсії старовинним Львом та осучасненим Києвом, проведення яких випало на святкування Днів цих міст. Отже, можна було порівняти масштаби та особливості проведення свят.

Трапилося так, що члени Інтерклубу відвідали західну столицю України двома різними групами – надто напруженою була ситуація з квитками на залізницю. Першими відправилися у Львів студенти з Ірану. Вони мали змогу мандрувати містом та його околицями майже цілий тиждень: з першого по шосте травня. А інша група помандрувала до Львова з Києва третього травня і перебувала там чотири дні. Повер-

Новини ТСОУ

Розпочинається звітно-виборча кампанія в організаціях Товариства сприяння оборони України НТУУ "КПІ". Наближається районна і міська конференції, а також Х з'їзд ТСОУ. У цьому році звіти і вибори в організаціях ТСОУ проходять в умовах підготовки до святкування 60-річчя визволення України від німецько-фашистських загарбників.

16 вересня комітет ТСОУ нашого університету провів семінар з головами організацій ТСОУ і їх заступниками. Виконуючий обов'язки голови ТСОУ доцент Л.К. Кочерга повідомив учасникам семінару про основні вимоги до проведення звітно-виборчих зборів. Оборонному активу було поставлено завдання покращити військово-патріотичне виховання у зв'язку із річницею визволення України від німецько-фашистських загарбників.

Директор Спортивно-технічного клубу (СТК) А.В. Савчук звернув увагу присутніх на роботу щодо виконання наказу ректора НТУУ "КПІ" №1-27 від 12.03.2004 р. "Про організацію підготовки студентів університету по отриманню свідоцтва водія транспортних засобів", а також повідомив план роботи СТК на жовтень 2004 р.

Проведення звітно-виборчої конференції ТСОУ НТУУ "КПІ" заплановано на 4 листопада.

Инф. "КП"

ІНТЕРКЛУБ ПОДОРОЖУЄ

Нувшись на рідну київську землю, ми поспілкувалися з представниками Ірану, які поділитися своїми враженнями про це старовинне місто.

Як виявилось, кожен з нас сприймає Львів по-своєму. Українські студенти захоплено блукали старовинними вуличками, милувалися соборами, церквами, рештками старовинних споруд, таких, як Міська брама, Високий замок. Уява змалювала історичні події, видатних діячів минуло щоразу, як перед очима поставали пам'ятники Данилу Галицькому, Тарасові Шевченку, Іванові Франку. А от іноземців найбільше вразив Шевченківський гай на околиці Львова, Львівська опера та Личаківський цвинтар. А ще іранці розповідали, що львів'яни дуже хороші, щирі та співчутливі люди, привітніші від киян.

Що ж стосується нашої екскурсії по Києву на День міста, то починалася ця захоплююча та цікава мандрівка зі всім відомого та славнозвісного Андріївського узвозу, який в той день красується різноманітними шедеврами образотворчого мистецтва з усієї України. Також ми відвідали Музей Києва, біля якого всі бажачі мали змогу спостерігати за досить цікавим та захоплюючим видовищем – боями лицарів.

Родзинкою нашого походу стала подорож на річковому трамвайчику по Дніпру. Яскраве сонце, теплий лагідний вітерець в обличчя та гарний настрій – це те, що кожен з нас запам'ятає надовго. До речі, всім бажачим іноземним студентам, а особливо студентам підготовчого відділення, Інтерклуб також може організувати подібну екскурсію. Все, що потрібно для цього – це ваше бажання!

І.Синіца, І.Іванова

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ

«Київський політехнічний інститут»

ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

на заміщення вакантної посади

директора видавничо-поліграфічного інституту (доктор наук, професор).

на заміщення посад доцентів, ст. викладачів, викладачів, асистентів по інститутам, факультетам та кафедрам:

Інститут прикладного системного аналізу Кафедра математичних методів системного аналізу доцентів – 1 асистентів – 1	Хіміко-технологічний факультет Кафедра органічної хімії та технології органічних речовин асистентів – 1 Кафедра кібернетики хіміко-технологічних процесів ст. викладачів – 1 Кафедра хімічної технології кераміки та скла ст. викладачів – 1 Кафедра технології неорганічних речовин та загальної хімічної технології ст. викладачів – 2
Фізико-технічний інститут Кафедра математичних методів захисту інформації доцентів – 1	Факультет менеджменту та маркетингу Кафедра економіки і підприємництва ст. викладачів – 1 Кафедра промислового маркетингу ст. викладачів – 1
Механіко-машинобудівний інститут Кафедра лазерної технології, конструювання машин та матеріалознавства асистентів – 1	Фізико-математичний факультет Кафедра нарисної геометрії, інженерної та комп'ютерної графіки ст. викладачів – 1 Кафедра диференціальних рівнянь асистентів – 1
Видавничо-поліграфічний інститут Кафедра технології поліграфічного виробництва доцентів – 2	Приладобудівний факультет Кафедра приладів та систем неруйнівного контролю ст. викладачів – 1
Кафедра графіки доцентів – 1	Факультет соціології Кафедра політології, соціології та соціальної роботи ст. викладачів – 1 Кафедра історії викладачів – 1
Інститут енергозбереження та енергоменеджменту Кафедра електромеханічного обладнання енергоємних виробництв доцентів – 1	
Радіотехнічний факультет Кафедра радіоконструювання і виробництва радіоапаратури асистентів – 1	
Факультет електроенергетичної та автоматичної систем Кафедра автоматизації енергосистем ст. викладачів – 1	
Факультет біотехнології і біотехніки Кафедра промислової біотехнології доцентів – 1	

Термін подання документів – місяць від дня опублікування оголошення.

Адреса: 03056, Київ-56, проспект Перемоги, 37, відділ кадрів, кімната 114.

Алюна

СТУДЕНТСЬКИЙ ВЕРЕСЕНЬ

Студентська лава,
вересень буяє,
Студентські будні,
й буде навчання –
А й досі липень
на сопліку грас,
І серпень коней
в річку загая.
Тут зубри підуть
у науку скоро,
Й орли у небо
високо злетять –
Та літо ще
гойдає синє море
І вперто вересень
не хоче помічать.
Науки килим
все ж зіткала осінь,
Студентський вихор
вродиться ж бо тут.
І знов приходити
нас щиро просить,
Відкривши двері,
рідний інститут.

СПОРТИВНЕ ОРІЄНТУВАННЯ

Практично підходить до завершення багатий на події та змагання сезон у спортивних орієнтувальників університету. Результати доводять, що цей цікавий вид спорту став популярним серед студентів не лише на любительському, а й на професійному рівні.

Спортивне орієнтування вимагає величезної витривалості, швидкості мислення та уважності – фізичної та інтелектуальної підготовки одночасно. Як же виглядають такі змагання? В руках у спортсмена компас і карта, на якій умовними позначками зображено місцевість. Завдання учасників – знайти на місцевості контрольні пункти, нанесені на карту. Особливість умов змагань полягає в тому, що спортсменам під час бігу постійно доводиться контролювати своє місцезнаходження на дистанції.

У поточному році студенти нашого університету брали участь у міських та всеукраїнських змаганнях.

Взимку в Івано-Франківську проходили молодіжні спортивні ігри з орієнтування на лижах. Найбільш вдало у складі збірної команди м. Києва виступили Марія Семак (ФАКС) та Костянтин Маріч (ФПМ), які вибороли, відповідно, золото та срібло у досить сильних суперників. Але після приїзду

Збірна команда НТУУ "КПІ"

на них чекали нові випробування – розпочався Чемпіонат України серед студентів ВНЗ. У перший же день спортсмени НТУУ "КПІ" показали непогані результати в орієнтуванні на

лижній трасі: Євген Федоров посів III місце на маркірованій дистанції у 7 км, Марія Семак виборола срібло на дистанції у 5 км, а в змаганнях у заданому напрямку (5,5 км) третіми стали Іван Хоменко (ІПСА) та Марія Семак.

На початку травня, після певної перерви у змаганнях, збірна нашого університету взяла участь у Чемпіонаті України зі спортивного орієнтування за літньою програмою, що проходив у Сумській області. До програми чемпіонату входили змагання на короткій, середній та довгій дистанціях, крім того, організатори підготували цікаві траси. Змагання тривали кілька днів. Призерами і переможцями стали Ірина Пустовойт, Любов Поплавська та Марія Семак.

Але одним із найбільших та найскладніших змагань минулого сезону виявився Чемпіонат України серед студентів, який відбувся на День Києва – 27-31 травня. Високий рівень конкуренції тут був обумовлений участю членів збірних команд України та кандидатів у студентську збірну. Суперниками команди "КПІ" стали команди ще 27 ВНЗ. Спортсмени змагалися на різних дистанціях та в естафеті, а політехніки найкраще подолали середню та довгу дистанції. Найскладнішим під час Чемпіонату видався день, коли проходили змагання на подовженій дистанції у 14 км у чоловіків, але

наші хлопці проявили бійцівський характер і продемонстрували справжню витривалість та мужність. Учасники команди показали результати, які у загальному заліку принесли важливі очки нашому університету. Так, Андрій Фесенко посів 5-е місце, програвши тільки членам Національної збірної країни. Дівчата успішно подолали десятикілометрову дистанцію і майже всі потрапили до групи із заліковими очками, а Марія Семак стала бронзовою призеркою на середній і подовженій дистанціях. За результатами виступів усіх спортсменів кожного дня підбивалися командні підсумки. Після закінчення змагань і загальнокомандне місце посіла команда Харківської державної академії фізичної культури (392 очка), II – наш університет (360 очок), а III місце у нелегкій боротьбі дісталось Дніпропетровському національному університету (303 очка).

Вітаємо тренера Світлану Михайлівну Ускову та команду НТУУ "КПІ" у складі Ірини Пустовойт (ФМФ), Любові Поплавської (ІПСА), Марії Семак (ФАКС), Анастасії Лобової (ФФВС), Андрія Фесенка, Андрія Радіонова (ФТІ), Євгена Федорова (ІТС), Івана Хоменка (ІПСА), Юрія Коваленка (ФБТ), Сергія Запорожця (ІХФ), Сергія Заїки (ФЕА) із черговим успіхом!

Катерина Білокоп

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут»

✉ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221

☎ 241-66-95; 22-09

Головний редактор
В.В.ЯНКОВИЙПровідний редактор
В.М.ІГНАТОВИЧДизайн та комп'ютерна верстка
І.Й.БАКУНКомп'ютерний набір
Л.М.КОТОВСЬКАКоректор
Н.В.МУРАШОВАРегістраційне свідоцтво Кі-130
від 21. 11. 1995 р.Друкарня АТЗТ«Атопол»,
м. Київ, пр. Московський, 9

Тираж 1500

Відповідальність за достовірність
інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається
з авторською.